

W napisanym **zgodnie z nową podstawą programową kształcenia w zawodach (z 2012 roku)** ilustrowanym podręczniku zawarto ogólne zagadnienia organizacyjne z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad bhp, jak również wiadomości praktyczne dotyczące zagrożeń występujących w środowisku pracy, prawidłowej organizacji stanowiska pracy, zasad bezpieczeństwa podczas wykonywania poszczególnych rodzajów prac w przedsiębiorstwie samochodowym i zasad udzielania pierwszej pomocy w różnych sytuacjach. Po każdym rozdziale zamieszczono pytania kontrolne i ćwiczenia do samodzielnego rozwiązania, mające pomóc w ugruntowaniu nabytej wiedzy oraz testy sprawdzające. Odbiorcy: uczniowie kształcący się w zawodach technik pojazdów samochodowych i mechanik pojazdów samochodowych oraz elektromechanik pojazdów samochodowych, jak również uczestnicy kursów zawodowych w zakresie kwalifikacji M.18 i M.12.

Nr ewidencyjny w wykazie podręczników MEN: 24/2014

Spis treści

1. Zagadnienia prawne dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy 5

- 1.1 Obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 5
- 1.2 Obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 9
- 1.3 Nadzór nad warunkami pracy 10
- 1.4 Organizacja służby bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie pracy 16
- 1.5 Ochrona zdrowia pracowników 17
- 1.6 Szkolenie pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 21
- 1.7 Znaki bezpieczeństwa 23
- 1.8 Ochrona środowiska w warsztacie samochodowym 29
- 1.9 Sprawdzenie wiadomości 31

2. Zagrożenia występujące w środowisku pracy 35

- 2.1 Ogólne zagrożenia związane z obsługą i naprawą samochodów 35
- 2.2 Zasady postępowania w razie pożaru 39
- 2.3 Ochrona przeciwpożarowa 42
- 2.4 Porażenie prądem elektrycznym 48
- 2.5 Hałas, wibracje, zapylenie 56
- 2.6 Sprawdzenie wiadomości 61

3. Zasady bezpiecznej pracy w przedsiębiorstwie samochodowym 65

- 3.1 Organizacja stanowiska pracy 65
- 3.2 Środki ochrony indywidualnej pracownika warsztatu samochodowego 74
- 3.3 Zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami ręcznymi, elektrycznymi i pneumatycznymi 80
- 3.4 Urządzenia podlegające kontroli Urzędu Dozoru Technicznego 87
- 3.5 Bezpieczeństwo i higiena pracy w magazynach części zamiennych oraz materiałów eksploatacyjnych 90
- 3.6 Bezpieczeństwo i higiena pracy w akumulatorni 93
- 3.7 Bezpieczeństwo i higiena pracy w myjni samochodowej 95
- 3.8 Bezpieczeństwo i higiena pracy w warsztacie mechaniki samochodowej 98
- 3.9 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas prac blacharskich i spawalniczych 105
- 3.10 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas prac lakierniczych 111
- 3.11 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas prac w serwisie ogumienia 114
- 3.12 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas obsługi i naprawy klimatyzacji 118
- 3.13 Bezpieczeństwo i higiena pracy przy obsłudze i naprawie układów poduszek gazowych, pirotechnicznych napinaczy pasów, układów SBC (systemu elektronicznego sterowania układem hamulcowym) 120
- 3.14 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas prac przy samochodach z napędem elektrycznym i hybrydowym 122
- 3.15 Sprawdzenie wiadomości 124

4. Wypadki przy pracy. Pierwsza pomoc 127

- 4.1 Rodzaje wypadków przy pracy i ich przyczyny 127
- 4.2 Zasady postępowania powypadkowego 128
- 4.3 Organizacja pierwszej pomocy 132
- 4.4 Zasady udzielania pierwszej pomocy 134

4.5 Pierwsza pomoc w przypadku porażenia prądem	142
4.6 Pierwsza pomoc w przypadku złamań i zranień	143
4.7 Pierwsza pomoc w przypadku zatruc tlenkiem węgla oraz substancjami stosowanymi w eksploatacji pojazdów samochodowych	151
3.8 Sprawdzenie wiadomości	153
Rozwiązania testów sprawdzających wiadomości	158
Literatura	159